

POČÍTAČOVÉ PROGRAMY PRO ZPRACOVÁNÍ MLUVENÉ ŘEČI JSOU VYUŽITELNÉ I VE VÝUCE

Současné možnosti informačních technologií, rozvoje softwaru a také dlouhodobé výzkumné práce v oblastech lingvistiky, umělé inteligence a zpracování zvuku a přinášejí do běžného standardu využívání počítačů zcela nové dimenze.

 novasoft

Poměrně rychle se v různých prostředích zabydluje software, který umožňuje diktovat do počítače namísto psaní klávesnicí. Vedle diktování do počítače jsou k dispozici i další technologie, neboť se během výzkumných aktivit podařilo vytvořit širší komplex prostředků pro počítačovou práci s řečí. K dispozici je velmi zdařilá syntéza hlasu jako reciproční technologie k rozpoznávání řeči, dále program na vyhledávání v audio/video archivech, programy pro identifikaci mluvčího a také prostředky pro nastavování algoritmů umožňujících automatickou komunikaci s počítači.

Software na automatické rozpoznávání řeči se před několika lety zabydlel ve světě tzv. velkých jazyků (jako jsou angličtina, španělština, čínština, němčina, francouzština apod.), nyní se reálně využívá i v každodenní praxi českého prostředí. Používá všude tam, kde se ještě donedávna diktovalo do diktafonu anebo sekretářce, v medicíně, v advokacii a v justici, na zastupitelstvech a úřadech.

Nově se objevují možnosti, jak tyto technologie využívat ve výukovém procesu, ať již při přípravě výuky, při hodinách, případně při budování prostředků distančního vzdělávání. Zde jsou příklady, jak lze tento software používat:

- Pedagog pomocí SW pro syntézu řeči převede část literárního díla do audio podoby. Tento zvukový soubor následně přehraje žákům v multimediální učebně. Žáci budou muset do připravených pracovních listů vypracovat otázky, které si pedagog připraví za pomoci diktovacího programu. Takto zpracovaný materiál bude žákům předložen v interaktivní podobě a ti mají možnost vnímat látku nejen v textové po-

době, ale i pomocí audio záznamů. Multimediální učebna může také posloužit žákům pro převody textových dokumentů do zvukové podoby za účelem zkvalitnění a zatraktivnění jejich přípravy na vyučování. Vedlejším efektem je to, že si studenti procvičí schopnosti rétoriky i správné výslovnosti.

- Na webu lze vytvořit archiv zvukových záznamů přednášek nebo komentovaných instruktážních videozáznamů zajímavých činností. Studenti mohou dálkově přistupovat k audio/video záznamům pořízeným v rámci výuky a mohou v těchto záznamech provádět vyhledávání podle slov, která byla ve výuce vyřčena. Použije se indexovací program založený na rozpoznání řeči. Není již nutné procházet celý záznam, ten se spustí právě z toho místa, kde se o tom, co nás zajímá, mluvilo. Vyhledávací aplikace je určena pro studenty studující distanční formu, dlouhodobě nemocné, kombinovanou formu studia apod.
- Pedagogové si usnadní písemnou přípravu na vyučovací hodiny, nebo obohatí své multimediální učební pomůcky o komentáře syntetickou řečí. Inovace výukových materiálů pomocí nástrojů diktování a syntézy řeči zpestří a zatraktivní standardních výukové materiály za pomoci moderních technologií. Postupně se vytváří archiv digitálních učebních materiálů: pracovní listy, prezentace, testy, videa, zvukové ukázky.

Více informací naleznete na www.novavoic.cz

 NovaVoice®

PhDr. Jan Rydlo
Consulting Company Novasoft a.s.